

Muöök de löönj ke Dugëër/gät-thok yiic (Care by Secretary order)

Wël lo tēnē kōc kor (Information for young people)

Dinka | Thuonjān

OFFICIAL

Athöör kēnē acie kē de jiëëm de löñ. Aye lueel ba kuwony kōc tēnē raan ē löönj ago gēer de thual ēbēn lēu bī tō kenē yīn bēër/dhuknhom.

Kā tō thīn

Ye thēer kaadē benē löñ ē muöök de Dugëër thok thök	2
Tē bī yīn rēer thīn	2
Löñ de mīth tō ayeer de yōöt ke muöök yiic	2
Tīñ kōc ēke dhiēth yīn	2
Yeenjō ye raan lui nē gēl de mīthku yic looi	2
Yenjō lēu ba looi?	3
Lēu bī Akut de Luk löñ ē muöök ē Dugëër cōk wāac (bī waar) ka bī riōök (teemkōu)?	3
Na yīn kēnē gam nē kē loi rot yōn de luk	3
Ye tēno lēu bī yēn wël ke jiëëm banjē löönj yōk thīn	4
Wël ke yōk	4

Dulunj tō Yōn ē Luök ke Mīth yiic acī **muöök looi ēnōñ Löñ ē Dugëër** tēnē yīn. Kēnē ee kē tōnē pial ē guōpdu ku dīt aatō tē rac ku yīn kōc gēl.

Luōci de ye löñ kēnē ee bī them bī raan rōñ kenē yīn ya cōk loi muöök tēnē yīn agut cī ba kōn dīt.

Athöör kēnē ee yen lueel ke Dugēr de Akutnhom de Kōc ke Bēi, Löñ ku Yōöt (akutnhom) anōñ löñ ku mukthuōliya tēnē muöökdu cī men de kē ye lac looi nē raan ē dhiēth yīn. Kēnē ee met thīn nē:

- tē rēer yīn thīn
- yenja bī nyin ya tīit nē yīn, ku
- ye thukul yīndē cī yīn lo thīn.

OFFICIAL

Families,
Fairness
and Housing

Ye thæer kaadë benë lönj ë muöök de Dugëër thok thök

Lönj ë Muöök de Dugëër alëu bī tō ke lui agut cī run kaarou.

Akutnhom alëu bī raan rönj kenë muöökdu ya guik ago nyin tīt nē akölrïëc ka nē kaam de thaar bääric. Akutnhom alëu bī thiöönj tënë yōn ë luk nē kē de lönj ë muöök de athæer ka muöök de kaam bäär yic. Kee löönj kākë aabī tōu agut cī bī miest ë piöu de dhiëethden de ruön ë 18^{kon} looi.

Na cīn raan tōnj bī rönj kenë muöök de yīn athæeric ka nē kaam bääric, ka akutnhom alëu bī thæer ke muöök juak yiic nē lönj ë Dugëër. Thæer aalëu bī keek ya juak yiic nē run kaarou ku aye gām agut cī ba run kaa 18^{kon} dööt.

Të bī yīn rëer thīn

Na yīn rëërë të mec kenë paandun nē ye kaam ηootë wët de luk ke takic, ke yīn lëu ba rëer të tō yīn thīn ëmæen.

Na koc ba jāl, ka akutnhom abī them bī yīn guiir ba rëer kek raan dët ë koc ë paandu yic ka raan ηic guöp. Na cīi bī tō wuya, ke yīn lëu ba rëer kenë raan ë gël de mīth ka yōöt ka nē amära nhom kenë koc bö thīn bīk nyīn bën tīt nē yīn.

Yīn lëu ba rëer kenë raan dët të cenë akutnhom keek tīnj lon ben rönj kenë keek.

Na yīn noj wët akäckun ka nyīr akäckun koc bī keek ruök aruk nē yī cök, ke yīn bī rëer ëtök të ben tō wuya. Nē thæer kōk yiic ke acie rot ye lëu bī mīth ya rëer ëtök kenë mīth kōk. Na loi rot wuya, ka athiekic apēi ba ya rëer ke yīn cī yök. Yīn ηoot yī lëu ba koc ke paandun ku māthku ya tīnj ku raanduön ë luoi ago yekënë guiir.

Lönj de mīth tō ayeer de yōöt ke muöök yiic

Yīn lëu ba raanduun ë luoi thiëc bī yīn gām *lönj ë mīth nē yān cie kākë panakīm yiic*. Yen abī yīn guiëër kē lëu ba ηööt nē ye kaam tō yīn ayeer kënë yic.

Tīnj koc ëke dhiëth yīn

Athiekic ba ya rëer ke yī ya jam kenë koc ëke dhiëth yīn. Raan lui tënë yīn abī löönj looi nē kën yic ku dōm kē yīn tak ë nhom. Na noj gæer de kē cī rot waar tënë yök de koc ë dhiëth yīn, ke yīn adhīl jam kek raan lui tënë yīn.

Yeenjö ye raan lui nē gël de mīthku yic looi

raanduön ë luoi abī:

- ya jam kenë yīn nē wët de kæræc cī yōn de Luk cök loi ye lönj kënë
- ya luoi kenë yīn ku koc ke paandun ago ajuieerdu tääu nē luoi yic
- ajuieer de luk caathic nē kaam de thaar kenë thaar ku abī yīn mat thīn të cī kek yen looi
- yīn kuony ba tak nē tēn yenë kånj lo thīn nē gël de kã ræc cī röt looi nē löönj yiic ago yīn lo baai nē thaa wën lëu rot

Jam kenē raanduön ë luoi nē wēt de käreç tō kenē yīn ka kã diir yīn. Yen ee luoiden bīk yīn kuony. Yīn lēu ba rot yök ke yī cī nhom liäap ka ca riöç, cī yī päl piny, ca űeeny/göth ka dhuöör de piöu, ka kē dēt peei. Kōr raandīt ye yök ke piol ago jam wenē yen tēn ye yīn rot yök thīn. Ękēnē alēu bī ya dumuűdu, ka raanduön ë luoi, ka raan dēt peei. Na yīn kōr kuony nē kē de tēn tōu yīn thīn, ke akōr ba cōk űic dumuk ka raanduön ë luoi.

Yenjö lēu ba looi?

Anōj kã kōk peei lēu ba keek ya looi nē wēt de ye lōnj kēnē. Käkē aye met thīn nē:

- Yīn lēu ba raanduön ë luoi tiű.
- Kuany kã cī keek tak ke ajuier de luk cī looi tēnē yīn
- Na yīn nōj kē diir yīn ka ca riöç nē kēdēt peei, ke akōr ba cōk űic dumuűdu ka raandun ë luoi.

Lēu bī Akut de Luk lōnj ë muöök ë Dugëër cōk wäac (bī waar) ka bī riöç (teemkōu)?

Athöör benē luoi de muöök ë Dugëër riökic (teem kōu) alēu bī looi nē yīn, raan ë dhiēth yīn ka raan lui kenē yīn.

Na cī kãj rōt waar ku yīn cī tō nē riäkic, ke yōn ë luk alēu bī lōnj kēnē riöç (teem kōu). Yīn, raan ë dhiēth yīn ku raanduön ë luoi alēu bī thiöű nē yekēnē.

Na cī mēēt ë kōc lo tuej apieth kenē yīn, ke lōnj de gël ë kōc ke baai alēu bī looi. Kēnē abī rot ya looi yetōk:

- tē nōj yen thēr juēc rōj űootwei ke lōnj kēc kōn thōk, ku
- acīn lööj kōk peei ke thiöű ë luk bī looi tēnē yīn.

Yīn kōr ba jam wenē raan lui tēnē yīn ka raanduön ë lööj/ganuun tē kōr yīn en ba lööj ke ye lōnj kēnē teemkōu.

Na yīn kēnē gam nē kē loi rot yōn de luk

Na ye tak lon adē ke Akut de Luök ke Mīth acī kuöç luui nē kueer cī pieth yic, ke yīn nōj lōnj ba madhulum looi tēnē Akutnhom dīt de Luök. Yīn bī nhom ya naű nīn kaa 28 ago madhulum looi tē cenē Akutnhom de luök ke Mīth ye lōnj kēnē tãau.

Awarak ke madhulum aato tēnē:

- gēr de Yōn ë Luök ke Mīth yiic
- gēr de Yōn ë dhum ë luök yiic
- Yōn de Luök ke Payam yiic.

Yen athiekic ba kuony kōr tēnē raan ë lööj/ganuun tē cīn yen tak luű cī teem dhuum nhom tēnē Yōn ë luök ke Mīth yiic.

Na yīn kōr/wic ba kãjuēc űic, ke yī thiēc raandun lui kenē yīn ka raan ë lööj kãac nē nyindu yic nē lukic.

Ye tēno lēu bī yēn wël ke jīëëm banjē löönj yök thīn

Thiēc banjē yān ke kučony tō nē löñic alēu bī ya looi tēnē:

- Raan de löñ ye yīn kööc nē nyindu yic nē luk nom
- raan ë löönj/ganuun tō baai (cī göt rin tēnē ‘Akutnhom de Löñ’ tō nē Apām Maketh yic)
- Akut de Victoria Legal Aid, Melbourne, telepuun 1300 792 387
- Thukul ë Law Institute of Victoria, telepuun (03) 9607 9311
- Loilooi ke akutnhīm ke Kóc ke Löñ/Ganuun ke Biktoria Aboriginic Löñ de Lučoi Co-op Ltd, telepune 1800 064 865
- Akut de Djirra, telepuun 1800 105 303
- loilloi ke löönj ke akutnhom de kóc ke baai.

Wël ke yök

Rin ke raan lui tē de gël/tiēt ë menhdu: _____

Nambai yenē raandun ë Lučoi yök: _____

Mäktam akut de Kóc ke Bëi, Piath ku Yööt:

Na kóc/wic wël juēc kök, ke yī yuöp Mäktam Akutnhom de Kóc ke Bëi, Löñ ku Yööt.

Yuöpē yook ago ye athöör kēnē yök nē dhöl dēt peei yic. tuöcē wuöök imeeil nē CpManual@dffh.vic.gov.au

Gam ku gäät ye Akuma Kóc Victoria, 1 Treasury Place, Melbourne.

© Walaya de Victoria, Australia, Akutnhom de Kóc ke Bëi, Löñ ku Yööt, Pen Dhiēc 2026.

ISBN 978-1-76171-182-4 (pdf/online/MS word)

Atō nē [Athöör de Gël de Mīth yic – Löñ ë Muššök de Dugëër](#)

<https://www.cpmanual.vic.gov.au/advice-and-protocols/information-sheets/orders/care-secretary-order>
2604564